

Lausuntopyyntö Pirkanmaan ampumarataverkoston kehittämissuunnitelmasta

Ympäristölautakunta 20.08.2024 § 70
323/00.04.00/2024

Valmistelija

Tekninen avustaja Essi Höysniemi ja maankäyttöpäällikkö Antti Kivikko

Ampumaratojen kehittämissuunnitelma

Pirkanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 29.1.2024 päättänyt asettaa uuden Pirkanmaan ampumarataverkoston kehittämissuunnitelman 2024 nähtäville. Kirjalliset mielipiteet suunnitelmasta tulee toimittaa Pirkanmaan liitolle 31.8.2024 mennessä.

Kehittämissuunnitelman tausta ja tavoitteet

Ampumaradat ovat rakennettuja ympäristöjä, joilla voidaan ylläpitää ja harjoitella ampumataitoja toiminnan turvallisuutta ja ympäristövaikutuksia halliten. Euroopan muuttuneen turvallisuustilanteen vuoksi eduskunnan puolustusvaliokunta on tuonut vuonna 2022 lausunnossaan esiin asiantuntija-arvion, jonka mukaan Suomessa tulisi tavoitella nopealla aikataululla noin 1 000 ampumaradan verkostoa. Pirkanmaan osalta tämä tarkoittaisi laskennallisesti noin 40 uutta ulkorataa nykyisen 55 lisäksi. Orivedelle sijoittuu nykyisin kolme ampumarataa: Hirsilään, Teerijärvelle ja Voitilaan.

Pirkanmaan ampumarataverkoston kehittämissuunnitelman tavoitteena on ampumaratalain mukaisesti ottaa kantaa ratojen riittävyyteen sekä tarkastella erilaisten ratojen sijoittumista maakunnan alueella. Suunnitelmassa annetaan tilannekuva tulevaisuuden suunnittelun tueksi sekä kehittämissuosituksia ampumarataverkostoon liittyen. Osana suunnitelman laadintaa on toteutettu myös käyttäjäkysely ampumaratojen käyttäjille.

Suunnitelman Oriveden kaupunkia koskevat kehittämissuosituksot ja nostot

Kehittämissuunnitelmassa esitetään, että Pirkanmaalle on perustettava lukuisia uusia ampumaratoja, jotta rataverkosto pystyisi vastaamaan kasvaneisiin ampujämääriin ja palvelemaan monipuolisesti eri ampumalajien harrastajia. Tavoitteen saavuttamiseksi kuntien on pyrittävä löytämään ja osoittamaan alueiltaan ampumaradoille parhaiten soveltuvia sijoittumispaikkoja.

Käyttäjäkyselyssä uusien ratojen sijoituspaikoiksi nousi esiin Tampereen ja Oriveden väliin sijoittuva harvaan asuttu alue. Ampumaratojen katsotaan soveltuvan maankäytöllisesti parhaiten esimerkiksi kaatopaikan tai moottoritien läheisyyteen, sillä edellä mainitut alueet eivät sovellu asuinrakentamiselle.

Joissakin käyttäjäkyselyn vastauksissa korostettiin olemassa olevien ampumaratojen kehittämiseen panostamista, sillä ratojen määrä on viime vuosikymmeninä ollut laskussa. Suunnitelman mukaan valtaosaa ampumaradoista hallinnoivat erilaiset yhdistykset, kuten metsästys-, riistanhoito- tai ampumaurheiluyhdistykset. Kehittämissuunnitelman mukaan nykyisten ampumaratojen toimintaedellytysten turvaaminen tulevaisuudessa vaatii sitä, että kuntien on syytä osoittaa selkeämmin

ampumarata-alueiden suhde muuhun maankäyttöön. Merkityksellisimpänä kaavatasona ampumaratojen meluvaikutusten ennaltaehkäisyn ja radan ympäristön turvallisuuden varmistamisen kannalta voidaan pitää yleiskaavaa. Lisäksi kuntien on luotava edellytyksiä matalan kynnyksen ampumarjoitteluun osana kunnallisia virkistys- ja harrastusmahdollisuuksia. Käyttäjäkyselyssä vastaajista lähes 90 % kertoi toivovansa tukea julkiselta sektorilta.

Toimivalta	Hallintosääntö 26 §
Esittelijä	Maankäyttöpäällikkö Antti Kivikko
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta päättää antaa lausuntopyyntöön Oriveden kaupungin lausuntona seuraavan lausunnon:

Oriveden kaupunki näkee järkevänä ja tarpeellisenä, että ampumarataverkoston kokonaisuutta tarkastellaan ja sille asetetaan tavoitteita. Erityisesti tätä tarvetta korostavat viime vuosien muutokset Euroopan ja Suomen turvallisuustilanteessa. On tärkeää mahdollistaa hyvät olosuhteet ampumarjoitteluun ja ampumaratatoimintaan myös jatkossa. Kehittämissuunnitelman mukaan tavoitteena on myös kasvattaa rataverkosta.

Pirkanmaan ampumarataverkoston kehittämissuunnitelmassa käsitellään melko kattavalla tavalla ampumaratoja teknisten ja maankäyttöisten seikkojen kautta. Kaupungin näkemyksen mukaan näiltä osin suunnitelma kuvaa tilannetta ja tarpeita kattavasti.

Kaupungin näkemyksen mukaan kehittämissuunnitelmassa on vahvasti hallinnollinen näkökulma. Kehittämissuunnitelmassa painottuvat tekniset ja maankäyttöiset seikat, mutta ratojen todellinen toiminta ja erityisesti toimintahaasteet jäävät suurelta osin kuvaamatta. Suurin osa ampumaradoista on erilaisten yhdistysten hoitamia, ja suurinta osaa niistä pyöritetään talkotoiminnalla. Yleisesti ottaen talkotoiminnassa esiintyy yhä useammin haasteita löytää halukkaita tekijöitä. Varsinkin pienempien paikkakuntien ampumaratojen säilymisen ja kehittämisen kannalta tämä on yksi olennaisimmista kysymyksistä. Kaupunki haluaa nostaa esiin sen, että ampumaratojen toiminnan kannalta erilaisten yhdistysten ja vapaaehtoisten toiminta on korvaamatonta nykyisillä toimintamalleilla toimittaessa. Kaupungin näkemyksen mukaan tämä on aivan keskeinen tekijä ampumarataverkoston säilymisen kannalta. Mikäli ampumaratojen määrää haluttaisiin lisätä perustamalla uusia ratoja, niin tämä seikka tulee huomioida. Mahdollisten uusien ratojen osalta kysymyksiä ovat ympäristöasioiden lisäksi myös rahoitus, toimintamallit ja toimijat.

Kehittämissuunnitelmassa viitataan myös mahdolliseen kuntien vastuuseen suhteessa ampumarataverkoston kehittämiseen ja ampumaharrastuksen mahdollistamiseen. Kaupunki näkee tämän haasteellisenä, mikäli tavoitteena todella on kasvattaa ampumarataverkosta. Kuntien taloustilanne on haastava ja uusia investointeja joudutaan harkitsemaan todella tarkkaan. Ainakin pienempien kuntien osalta on haastavaa nähdä, että kunnilla todella olisi resursseja tai poliittista halua rakentaa ampumaratoja. Investoinnit tulee harkita tarkkaan nykyisessä tilanteessa. Ampumarataverkoston ylläpito ja kehittäminen ei myöskään kuulu kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Kaupunki näkee hankalana asetelmana sen, että ampumarataverkoston kehittäminen olisi merkittävältä osin kuntien vastuulla. Kuntien tulee tuki mahdollistaa ja avustaa rataverkoston kehittämistä, mutta rakentamis- ja rahoitusvastuu ratarakentamisen osalta ei vaikuta kuntien näkökulmasta realistiselta

vaihtoehdolta. On tarpeen kehittää muita toteutus- ja rahoitusmalleja ampumarataverkoston kehittämiseen.

Orivedellä sijaitsevien ampumaratojen osalta kaupunki toteaa, että olemassa olevien ratojen maankäytölliset edellytykset ovat säilymässä pitkällä aikavälillä. Ratojen läheisyydessä ei ole akuutteja maankäyttömuutosten tarpeita, eikä ratojen toimintaedellytyksiä heikentäviä kaavoja myöskään ole vireillä tai suunnitteilla. Kaupungin näkemyksen mukaan Orivedellä sijaitsevien ampumaratojen maankäytölliset edellytykset tulevat säilymään nykyisillä paikoillaan pitkällä aikavälillä. Kaupungilla ei ole alueille muita suunnitelmia, mutta toisaalta ei myöskään aikomuksia tehdä sellaisia kaavoja, joissa ampumaradat varsinaisesti osoitettaisiin kaavassa.

Kehittämissuunnitelman käyttäjäkyselyssä mahdolliseksi uusien ampumaratojen sijainniksi esitettiin Tampereen ja Oriveden väliin sijoittuvaa harvaan asuttua aluetta. Kaupungin näkökulmasta tämä alue on mahdollinen, kunhan radoille valitaan sopivat sijannit ympäristön, nykyisen maankäytön ja tulevaisuuden maankäyttöpotentiaalin suhteen. Myös ratojen toteuttamisessa tulee löytää sopivat ja realistiset toimintamallit, joihin on tässä lausunnossa aiemmin viitattu. Oriveden kaupunki suhtautuu avoimesti tarpeisiin rakentaa uusia ampumaratoja tälle alueelle, ja on valmis keskustelemaan asiasta, mutta toteaa, että kaupunki ei tule toimimaan ko. ratojen rakentajana tai operaattorina.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
